

POSTANOWIENIE

Dnia 19 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania B.O.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.
o ustalenie ustawodawstwa,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 19 kwietnia 2018 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 9 lutego 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża ubezpieczonego kosztami pełnomocnika organu rentowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 9 lutego 2017 r., sygn. akt III AUa [...], Sąd Apelacyjny w [...] – w sprawie z odwołania B.O. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K. – zmienił zaskarżony apelacją organu rentowego wyrok Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. z 24 lipca 2015 r., sygn. akt VII U [...], w ten sposób, że oddalił odwołanie B.O. od decyzji organu rentowego z 11 lipca 2014 r., w której organ rentowy – w wyniku wznowienia postępowania zakończonego prawomocną decyzją z 22 maja 2012 r., stwierdzającą, że w stosunku do odwołującego się w okresie od 1 grudnia 2009 r. ma zastosowanie polskie ustawodawstwo w zakresie ubezpieczeń społecznych – odmówił uchylenia tej decyzji.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego ubezpieczony zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne wymagające rozstrzygnięcia w zakresie „możliwości ograniczenia środków dowodowych w postępowaniu sądowym w sprawie o ustalenie ustawodawstwa i znaczenia sprzeciwu instytucji miejsca świadczenia pracy oraz zakresu związania takim sprzeciwem instytucji miejsca zamieszkania zainteresowanego, także w postępowaniu wszczętym na skutek wniosku o ponowne ustalenie ustawodawstwa, które zostało ustalone w drodze prawomocnej decyzji i ewentualnego istnienia podstaw do ograniczenia dokumentów mogących stanowić podstawę do ponownego ustalenia do zaświadczeń E101/A1 wydawanych przez instytucję innego państwa członkowskiego”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona przeciwna wniosła o: – odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania; – w wypadku nieuwzględnienia powyższego wniosku, o oddalenie skargi kasacyjnej jako bezzasadnej; – zasądzenie od strony odwołującej się na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ubezpieczonego nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej

do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W świetle utrwalonego już orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno:

- 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571);
- 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179);
- 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504) i
- 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś

w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Wymóg ten jest uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243). Ograniczenie się przez skarżącego do pytania nie jest wystarczającym określeniem zagadnienia prawnego, jeżeli zagadnienie prawne nie zostało przedstawione bez odniesienia się do ogólnych problemów interpretacyjnych (postanowienie Sądu Najwyższego z 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451).

Autorka rozpatrywanej skargi kasacyjnej nie przedstawia istotnego zagadnienia prawnego sprawy w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przede wszystkim stawiana w uzasadnieniu wniosku kwestia została ograniczona tylko do ogólnikowego zasygnalizowania jakiegoś problemu. Brakuje odpowiedniej jurydycznej argumentacji, którą autorka skargi wykazałaby, że w sprawie rzeczywiście występuje istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Autorka skargi w uzasadnieniu wniosku nie uwzględnia podstaw zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] w zakresie oceny spornej w sprawie kwestii.

Według Sądu drugiej instancji ubezpieczony nie wykazał przesłanek określonych w art. 83a ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, warunkujących ponowne ustalenie prawa. Podstawę do zmiany prawomocnej decyzji organu rentowego z 22 maja 2012 r. w oparciu o powołany wyżej przepis stanowiłaby zmiana stanowiska przez litewską instytucję ubezpieczeniową. Uznanie bowiem przez litewski organ ubezpieczeniowy, iż wnioskodawca faktycznie wykonywał na terenie Litwy pracę rodziłoby podstawę do zainicjowania przedmiotowego postępowania. Taka sytuacja jednak nie wystąpiła. Zgodnie z art. 16 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego z dnia 16 września 2009 r. (Dz.Urz. UE L Nr 284, s. 1), właściwą do tymczasowego określenia ustawodawstwa właściwego jest wyznaczona instytucja miejsca zamieszkania zainteresowanego. Według Sądu drugiej instancji procedura określona w powołanym przepisie została zachowana w przypadku wnioskodawcy.

Strona litewska pismem z 12 kwietnia 2012 r. odmówiła wydania wnioskodawcy zaświadczenia E101/A1. Legitymowanie się stosownym zaświadczeniem jest dla drugiego państwa wiążące. Skoro zatem strona litewska odmówiła wydania zaświadczenia E101/A1, to strona polska jest tym związana i nie może czynić ustaleń sprzecznych z tym stanem. Sąd pierwszej instancji nie był uprawniony do oceny zaistnienia litewskiego stosunku ubezpieczenia. Ocena ta mogła nastąpić wyłącznie na podstawie wskazanych przez normę kolizyjną przepisów miejsca świadczenia pracy i mogła być dokonana tylko przez organ władny te przepisy stosować.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 102 k.p.c.